

Татарстан Республикасы
Арча муниципаль районының
Арча шәһәре муниципаль берәмлеге
Арча шәһәр Советы
422000, Арча ш. Совет мәйданы, 27
тел. 3-16-25, 3-12-35

Муниципальное образование
город Арск
Арского муниципального района
Республики Татарстан
Совет города Арск
422000, г. Арск, площадь Советская, 27
тел. 3-16-25, 3-12-35

Арча шәһәр Советы
КАРАРЫ

« 22 » сентябрь 2022 ел

№ 80

Арча шәһәр Советы депутаты статусы турында
нигезләмәне раслау хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлдәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Арча муниципаль районы «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге уставы нигезендә Арча шәһәр Советы карар бирде:

1. Арча шәһәр Советы депутаты статусы турында нигезләмәне (алга таба - Нигезләмә) расларга.
2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы рәсми хокукый мәгълүмат порталында бастырып чыгарырга һәм Арча муниципаль районының рәсми сайтында урнаштыру юлы белән халыкка житкерергә.
3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге башлыгы урынбасарына йөкләргә.

«Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге башлыгы
Арча шәһәр Советы рәисе

И.Г.Нуриев

Арча шәһәр Советы депутаты статусы турында нигезләмә

Әлеге Нигезләмә Арча шәһәр Советы депутатының хокукларын һәм бурычларын, шулай ук депутатның үз вәкаләтләрен башкарганда төп хокукый һәм социаль гарантияләргә билгели.

1 статья. Арча шәһәр Советы депутаты статусының хокукый нигезе

1. Арча шәһәр Советы депутаты статусы (алга таба - депутат) Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы законнары, Арча муниципаль районы «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге уставы, әлеге Нигезләмә нигезендә билгеләнә.

2. Жирле үзидарә органнары депутатның үз хокукларын һәм бурычларын нәтижәле гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыра.

2 статья. Депутатның вәкаләтләре чоры

1. Депутатның вәкаләтләре, әлеге Нигезләмәнең 3 статьясында каралган очрактан тыш, яңа чакырылыш Арча шәһәре Советы эшли башлаган көннән башлана һәм туктатыла.

2. Депутатның вәкаләтләре чоры «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Арча муниципаль районы «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге уставында билгеләнә.

3 статья. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Депутатның вәкаләтләре түбәндәге очракта вакытыннан алда туктатыла:

- 1) үлем;
- 2) үз теләгә белән отставкага китү;
- 3) суд тарафыннан хокуктан файдалануга сәләтсез яисә хокуктан файдалану сәләте чикләнгән дип танылу;
- 4) суд тарафыннан хәбәрсез югалган яисә вафат дип игълан ителү;
- 5) аңа карата судның гаепләү карары законлы көченә керү;
- 6) Россия Федерациясе чикләреннән даими яшәү урынына чыгу;
- 7) Россия Федерациясе гражданлыгы тукталу яки Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданының аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланьрга хокукы чит ил гражданлыгы тукталу, Россия Федерациясе гражданының яки, Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсендә башкасы каралмаган булса, Россия Федерациясенә халыкара

шартнамәсе нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы чит ил гражданының чит ил гражданлыгы (подданлыгы) булу яки яшәүгә рөхсәт яисә чит ил территориясендә гражданның даими яшәү хокукын раслый торган башка документы булу;

8) сайлаучылар тарафыннан чакыртып алыну;

9) тиешле жирле үзидарә органы вәкаләтләре вакытыннан алда тукталу;

10) хәрби хезмәткә яисә аны алмаштыра торган альтернатив граждан хезмәтенә чакырылу

11) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән чикләүләренә үтәмәгән очракта;

12) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда каралган башка очракларда.

2. Арча шәһәр Советының депутатның вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турындагы карары вәкаләтләренә вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көннән алып 30 көннән дә соңга калмыйча кабул ителә, ә бу нигез Арча шәһәр Советы сессияләре арасында барлыкка килгән очракта, мондый нигез барлыкка килгән көннән соң өч айдан да соңга калмыйча кабул ителә.

3. Депутатның вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән Татарстан Республикасы Президенты мөрәжәгать иткән очракта, вәкаләтләренә вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көн булып әлеге гаризаның Арча шәһәр Советына кергән көне тора.

4 статья. Депутат таныклыгы һәм күкрәк билгесе

1. Депутат шәхесен һәм Арча шәһәр Советы депутаты вәкаләтләрен раслый торган төп документы булган таныклыкка, шулай ук үз вәкаләтләре чоры дәвамында файдалана торган күкрәк билгесенә ия.

2. Депутат таныклыгы турында нигезләмә һәм күкрәк билгесе, аларның тасвирламасы Арча шәһәр Советы карары белән раслана.

5 статья. Депутат тарафыннан үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыру шартлары

1. Депутат депутат эшчәнлеген азат ителмәгән нигездә, «Арча шәһәр» муниципаль берәмлеге Уставы белән билгеләнгән очраклардан тыш, төп эш урыны буенча хезмәт вазыйфаларын башкару белән бергә алып бара.

6 статья. Депутатның эшчәнлек формалары

1. Депутатның эшчәнлек формалары:

а) Арча шәһәр Советы утырышларында катнашу;

б) Арча шәһәр Советы комиссияләре эшендә катнашу;

в) Арча шәһәр Советы карарлары проектларын Арча шәһәр Советы каравына

кертү;

г) депутат таләбен кертү;

д) депутат мөрәжәгатен жибәрү;

е) дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына, ижтимагый берләшмәләргә һәм аларның вазыйфай затларына тәкъдимнәр кертү;

ж) тиешле вазыйфай затларга гражданнар хокукларын бозуның ачыкланган очраklarын кичекмәстән кисәтү чараларын күрүнә таләп итеп мөрәжәгать итү;

з) сайлаучылар белән эшләү;

и) депутат берләшмәләре - фракцияләр һәм депутат төркемнәре эшендә катнашу;

к) территориаль ижтимагый үзидарәне оештыруда катнашу.

2. Депутат эшчәнлегә шулай ук федераль законнарда, Татарстан Республикасы Конституциясендә һәм законнарында, Арча муниципаль районы «Арча шәһәр» муниципаль берәмлегә уставында, Арча шәһәр Советы регламентында, башка муниципаль актларда каралган башка формаларда гамәлгә ашырылырга мөмкин.

7 статья. Депутатның Арча шәһәр Советы утырышларында катнашуы

1. Депутат Арча шәһәр Советы утырышларында шәхсән үзе катнаша.

2. Депутатка Арча шәһәр Советы утырышларын уздыру вакыты һәм урыны, карауга кертелә торган мәсьәләләр турында вакытында хәбәр ителә, шулай ук әлегә мәсьәләләр буенча барлык кирәкле материалларны Арча шәһәр Советы регламенты нигезендә ала.

Арча шәһәр Советы утырышында катнашу мөмкин булмаса, депутат бу хакта Арча шәһәр Советы рәисенә алдан хәбәр итә.

3. Депутат түбәндәгеләргә хокуклы:

1) Арча шәһәр Советында комиссиядә һәм тиешле вазыйфаларга сайларга һәм сайланырга;

2) карау өчен Арча шәһәр Советына мәсьәләләр тәкъдим итәргә;

3) Арча шәһәр Советы тарафыннан төзелә торган органнар һәм Арча шәһәр Советы тарафыннан сайлана торган (билгеләнә, килешә) вазыйфай затларның кандидатураларын формалаштыру мәсьәләләре буенча фикер әйтәргә;

4) хокук чыгару инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә хокукый актлар проектларын Арча шәһәр Советына кертәргә;

5) көн тәртибе, тикшерелә торган мәсьәләләрне карау һәм аларның асылы буенча буенча тәкъдимнәр һәм искәرمәләр кертәргә, Арча шәһәр Советының карарлар проектларына һәм башка актларына төзәтмәләр кертәргә.

6) Арча шәһәр Советы утырышында Арча шәһәр Советының хисап яисә Арча шәһәр Советы карамагындагы теләсә кайсы орган яисә вазыйфай зат мәгълүматын тыңлау турында тәкъдимнәр кертәргә;

7) Арча шәһәр Советы регламентында билгеләнгән тәртиптә фикер алышуларда катнашырга;

8) аның фикеренчә ижтимагый әһәмияткә ия гражданнарның мөрәжәгатьләрен Арча шәһәр Советы утырышларында игълан итәргә;

9) үз тәкъдимнәрен нигезләп һәм тавыш бирү мотивлары буенча чыгыш ясарга, белешмәләр һәм аңлатмалар бирергә;

10) Арча шәһәр Советы утырышлары беркетмәләренән эчтәлегә белән танышырга.

4. Арча шәһәр Советы утырышында депутат тарафыннан әйтелгән тәкъдимнәр һәм искәрмәләр Арча шәһәр Советының тиешле комиссиясә тарафыннан карала һәм тикшерелә.

8 статья. Депутатның Арча шәһәр Советының даими һәм вакытлы комиссияләре эшендә катнашуы

1. Депутат Арча шәһәр Советы комиссияләренән эшендә шәхсән катнаша, ул шуларның әгъзасы булып тора, тәкъдимнәр кертә, карала торган мәсьәләләр буенча фикер алышуда һәм карарлар кабул итүдә катнаша.

2. Депутат үзе әгъза булмаган комиссияләре эшендә катнаша, тәкъдимнәр кертә, карала торган мәсьәләләр буенча фикер алышуда һәм киңәшмә тавышы хокукы белән карарлар кабул итүдә катнаша ала.

9 статья. Депутатның Арча шәһәр Советы һәм аның комиссияләре йөкләмәләрен үтәүдә катнашуы

1. Депутат Арча шәһәр Советы һәм аның комиссияләре йөкләмәләрен үз компетенцияләре чикләрендә башкарырга тиеш.

2. Депутат Арча шәһәр Советы яки аның комиссияләре кушуы буенча муниципаль берәмлек чикләрендәге оештыру-хокукый рәвешләренә һәм милек рәвешләренә бәйсез рәвештә жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары тарафыннан Арча шәһәр Советы карарларын үтәүне тикшерүдә катнаша.

3. Әлегә йөкләмәне үтәү нәтижәләре турында депутат Арча шәһәр Советына яисә аның комиссиясенә хәбәр итә.

10 статья. Депутат таләбе

1. Депутат Арча шәһәр советы утырышларында депутат таләбе белән жирле үзидарә органнарына, жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затларына, Арча шәһәр Советы тарафыннан төзелә яки сайлана торган башка органнар житәкчеләренә, Арча муниципаль районының Арча шәһәр территориясендә урнашкан муниципаль предприятие һәм учреждение житәкчеләренә үз компетенциясенә караган мәсьәләләр буенча мөрәжәгать итәргә хокуклы.

2. Депутат мөрәжәгәте - Арча шәһәр Советы карары буенча депутат мөрәжәгәте дип таныла торган депутат мөрәжәгәте. Депутат мөрәжәгәте депутат яисә депутатлар төркеме тарафыннан язма рәвештә кертелә һәм Арча шәһәр Советы регламентында билгеләнгән тәртиптә Арча шәһәр Советы утырышында игълан ителә.

3. Жирле үзидарә органы, вазыйфаи зат, муниципаль предприятие яисә депутат таләбе жибәрелгән учреждение житәкчесе аңа Арча шәһәр Советы билгеләгән көннән алып 15 көннән дә соңга калмыйча язма рәвештә жавап бирергә тиеш. Жавап аңа депутат таләбе жибәрелгән органның житәкчесе, вазыйфаи заты, муниципаль

предприятие яки учреждение житәкчесе йә аның вазыйфаларын вакытлыча башкаручы зат тарафыннан имзаланырга тиеш.

4. Таләп инициаторы сорау буенча куелган сорауларны карауда турыдан-туры катнашырга хокуклы.

Аларны карау көне турында таләп инициаторына алдан ук, әмма мәсьәләне карау көненә кадәр өч көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

5. Арча шәһәр Советы жирле үзидарә органын, жирле үзидарә органының вазыйфаи затын, муниципаль предприятие яисә учреждение житәкчесен билгеләгән вакытка депутат таләбе буенча кабул ителгән карарны үтәү турында язма җавап бирүне йөкләргә хокуклы.

11 статья. Депутат мөрәжәгате

1. Депутат мөрәжәгате булып депутатның Дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына, күрсәтелгән органнарның вазыйфаи затларына, муниципаль предприятие һәм учреждение житәкчеләренә язма формада мөрәжәгате, оештыру-хокукый формасына бәйсез рәвештә муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан ижтимагый берләшмәләргә һәм аларның компетенциясенә керә торган мәсьәләләр буенча депутатның депутат эшчәнлегенә бәйле мәгълүмат һәм белешмәләр алу максатыннан, язма рәвештә депутатның мөрәжәгате санала.

2. Депутат мөрәжәгате депутат бланкында рәсмиләштерелә һәм депутат тарафыннан мөстәкыйль рәвештә җибәрелә.

3. Депутат мөрәжәгатъләрен дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары вазыйфаи затлары, оештыру-хокукый формасына бәйсез рәвештә оешмалар һәм ижтимагый берләшмәләр тарафыннан карау гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда башкарыла.

4. Депутат мөрәжәгатенә җавап мөрәжәгатътә куелган мәсьәләләрнең асылында булырга тиеш һәм мөрәжәгатъ җибәрелгән вазыйфаи зат яки вәкаләтле зат тарафыннан имзаланырга тиеш.

12 статья. Депутатның сайлаучылар белән үзара хезмәттәшлеге

1. Депутат сайлау округы сайлаучылары, шулай ук предприятиеләр, оешмалар, дәүләт һәм башка органнар коллективлары белән элемтәдә тора.

2. Депутат сайлаучылар мөрәжәгатен карый, гражданны кабул итә, тиешле дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына һәм ижтимагый берләшмәләргә тәкъдимнәр кертә, шулай ук аена кимендә бер тапкыр сайлаучыларны кабул итә.

3. Депутат очрашулар вакытында, шулай ук массакүләм мәгълүмат чаралары аша сайлаучыларга үз эшчәнлегенә турында сайлаучыларга хәбәр итә.

4. Депутат сайлаучыларның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатъләрен тәмин итү чараларын күрә:

алардан кергән тәкъдимнәрне, шикаятьләрен карый, үз вәкаләтләре чикләрендә

аларда булган мәсьәләләрне дөрөс чишәргә ярдәм итә;
гражданнарны кабул итә;

жәмәгатьчелек фикерен өйрәнә һәм кирәк булганда тиешле дөүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына тәкъдимнәр кертә.

5. Депутатларның сайлаучылар белән очрашулары махсус билгеләнгән урыннарда, биналарда, йорт территорияләрендә, исемлекләре һәм бирү тәртибе билгеләнгән урыннарда уздырыла.

Депутатның гавами чара рәвешендә сайлаучылар белән очрашулары жылышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турындагы Россия Федерациясе законнары нигезендә үткәрелә.

13 статья. Депутатларның депутат берләшмәләре эшендә катнашуы

1. Арча шәһәр Советы депутаты уртақ эшчәнлек өчен төзелә торган депутат фракциясе яисә төркем составына һәм карала торган мәсьәләләр буенча позиция белдерүгә хокуклы.

2. Фракцияләр һәм башка депутат берләшмәләрен төзү, теркәү һәм аларның эшчәнлегенә тәртибе Арча шәһәр Советы регламенты белән билгеләнә.

14 статья. Депутатның жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары белән үзара хезмәттәшлегенә

1. Депутат Арча шәһәр Советы, аның органнары эшчәнлегендә актив катнашуын тәмин итә торган тулы хокукка ия.

2. Арча шәһәр Советы депутатның сайлау округындагы, Арча шәһәр Советының эше турында, Арча шәһәр Советы карарларын һәм йөкләмәләрен үтәү турында хәбәрән тыңларга хокуклы.

3. Жирле үзидарә органнары һәм аның вазыйфаи затлары депутатка аның эшендә кирәкле ярдәм күрсәтәләр, депутатка жирле үзидарә органнары эшчәнлегенә, икътисадый һәм социаль үсеш программаларын үтәү барышы, депутат тәкъдимнәре һәм критик кисәтүләр буенча кабул ителгән чаралар турында хәбәр итәләр, депутат тарафыннан законнарны, муниципаль берәмлекләренң вәкиллеке органнары эше практикасын, жәмәгатьчелек фикерен өйрәнүгә ярдәм итәләр.

15 статья. Депутатның вазыйфаи затлар тарафыннан кабул ителүгә хокукы

Үз эшчәнлегенә мәсьәләләре буенча депутат Арча муниципаль районы «Арча шәһәр» муниципаль берәмлегенә территориясендә жирле үзидарә органнары, предприятиеләр, оешмалар, муниципаль милек учреждениеләре вазыйфаи затлары тарафыннан чираттан тыш кабул ителү хокукынан файдалана.

16 статья. Депутатның мәгълүмат алу һәм тарату хокукы

Депутат жирле үзидарэ органнарыннан, муниципаль оешмалардан һәм аларның вазыйфай затларыннан аның закон белән саклана торган яшерен эшчәнлеге белән бәйлә булмаган мәсьәләләр буенча мәгълүмат алырга хокуклы.

17 статья. Депутатның бурычлары

1. Депутат түбәндәгеләргә бурычлы:

- 1) үз эшчәнлеген гамәлгә ашырганда Россия Федерациясе Конституциясен, федераль законнары, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын, шәһәр Уставын, башка муниципаль хокукый актларны үтәргә;
 - 2) гражданның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәүне һәм яклауны тәмин итәргә;
 - 3) даими рәвештә, айга кимендә бер тапкыр, сайлаучыларны кабул итәргә;
 - 4) оештыру-хокукый рәвешенә бәйсез рәвештә гражданның, оешмаларның, ижтимагый берләшмәләренең, дәүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарэ органнарының мөрәжәгатьләрен үз вакытында карарга һәм аларга җаваплар бирергә;
 - 5) сайлаучылар алдында очрашуларда елына кимендә бер тапкыр хисап тотарга;
 - 6) депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйлә чикләүләрен үтәргә;
 - 7) «Коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрдәге 273-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән чикләүләрен, тыюларны, бурычларны үтәргә;
 - 8) әхлак һәм депутат этикасы нормаларын үтәргә;
 - 9) дәүләт һәм закон белән саклана торган башка серне сакларга, шулай ук депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйлә рәвештә үзенә билгеле булган гражданның шәхси тормышына, намусына һәм абруена кагылышлы мәгълүматларны игълан итмәскә;
 - 10) ел саен хисап финанс елыннан соң килә торган елның 30 апреленнән дә соңга калмыйча үзенә керемнәре, чыгымнары, мөлкәте турында һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләрен, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигы булмаган балаларының керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләрен гамәлдәге законнар нигезендә белешмәләр тапшырырга.
2. Депутат аңа федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, шәһәр уставы һәм башка муниципаль хокукый актлар белән йөкләнгән башка бурычларны үти.

18 статья. Депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйлә чикләүләр

1. Даими нигездә үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы депутат түбәндәгеләргә хокуклы түгел:

- 1) эшмәкәрлек эшчәнлеге белән шәхсэн яки ышанычлы затлар аша шөгыйльләнергә;
- 2) коммерция яисә коммерциягә карамаган оешма белән идарә итүдә катнашырга, түбәндәге очраклардан тыш:

а) сәяси партия белән идарә итүдә, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайланулы органы тарафыннан түләүсез нигездә катнашу, башка ижтимагый оешма, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативлары съездында (конференциясендә) яисә гомуми жыелышында, күчемсез мөлкәт милекчеләре ширкәтендә катнашу;

б) коммерциягә карамаган оешма идарәсендә (сәяси партия идарәсендә катнашудан тыш, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешманың сайланулы органы тарафыннан, башка ижтимагый оешма, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативлары съездында (конференциясендә) яисә гомуми жыелышында катнашу, Татарстан Республикасы законында билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Президентына алдан хәбәр итеп, түләүсез нигездә катнашу;

в) Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре Советы ассоциациясендә, муниципаль берәмлекләренң башка берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә тапшыру;

г) муниципаль берәмлек исемнән оешманы гамәлгә куючы вәкаләтләрен яисә муниципаль милектә булган акцияләр белән идарә итү тәртибен (устав капиталындагы өлешләр) билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә муниципаль берәмлекне гамәлгә куючы (акционер, катнашучы) оешманың идарә һәм ревизия комиссиясе органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә тәкъдим итү;

д) федераль законнарда каралган башка очраklar;

3) мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижат эшчәнлегеннән тыш, башка түләүле эшчәнлек белән шөгыйльләнергә. Бу очракта, әгәр Россия Федерациясенң халыкара килешүе яки Россия Федерациясе законнары белән башкасы каралмаган булса, укыту эшчәнлеге, фәнни һәм башка ижади эшчәнлек чит дәүләт, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары хисабына финанслана алмый;

4) Россия Федерациясенң халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, попечительләр яисә күзәтү советлары, чит ил коммерциячел булмаган хөкүмәтнеке булмаган оешмаларының һәм Россия Федерациясе территориясендә аларның структур бүлекчәләренң башка органнары составына керергә.

2. Даими нигездә вәкаләтләренә гамәлгә ашыручы депутат граждан административ яисә жинаять эше буенча яки административ хокук бозу турындагы эш буенча яклаучы яисә вәкил (законлы вәкиллек очраklarыннан тыш) буларак катнаша алмый.

19 статья. Депутат этикасы

1. Депутат закон, этика һәм мораль нормаларын төгәл үтәргә тиеш, шул исәптән:

1) Арча шәһәр Советы утырышларында билгеләнгән дисциплинаны һәм регламентны сакларга;

2) башка депутатларга, вазыйфай затларга һәм депутат вәкаләтләрен үтәүгә бәйле рәвештә мөнәсәбәтләргә керүче гражданнарга карата ихтирамлы һәм түзем булырга;

3) депутат эшчәнлегенә бәйле булмаган максатларда депутат вәкаләтләрен үтәүгә бәйле рәвештә үзенә мәгълүм булган белешмәләрне, әгәр бу белешмәләр дөүләт, хезмәт, коммерция, шәхси яисә закон белән саклана торган башка серне тәшкит итсәләр, фаш итмәскә һәм кулланмаска;

4) жирле үзидарә органнары эшендә катнашудан тыелырга һәм шәхсэн яисә якын туганнарына кагылышлы мәсьәләләрне хәл иткәндә жирле үзидарә органнары, оешмалар, вазыйфай затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданнар эшчәнлегенә йогынты ясау өчен депутат статусын файдаланмаска;

5) Арча муниципаль районы «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге репутациясенә яисә абруена зыян китерергә сәләтле низаглы хәлләрдән сакланырга, депутат вазыйфаларын объектив башкаруда шик тудырырлык гамәлләрдән, сүзләрдән тыелырга;

6) үз бурычларын үтәгәндә мәнфәгатьләр каршылыгына китерә торган яисә китерергә мөмкин шәхси кызыксыну барлыкка килгәндә, бу хакта Арча шәһәр Советы карары белән расланган тәртиптә Арча шәһәр Советына хәбәр итәргә һәм аның мәнфәгатьләр каршылыгын булдырмауга юнәлдерелгән карарларын үтәргә;

7) Арча шәһәр Советы билгеләгән гавами чыгышлар кагыйдәләрен үтәргә.

2. Депутат этикасы бозылган очракта, Арча шәһәр Советы кушуы буенча депутатның үз-үзен тотышы турындагы мәсьәлә тиешле комиссия тарафыннан карала.

20 статья. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыру гарантияләре

1. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыруның матди һәм башка гарантияләре Арча муниципаль районы «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге уставы белән Арча шәһәр Советының муниципаль норматив хокукый актлары белән билгеләнә.

2. Жинаять яки административ жаваплылыкка тарту, тоткарлау, кулга алу, тентү, сорау алу, аларга карата башка жинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр кылу вакытында шулай ук депутатларга торак һәм (яисә) хезмәт урыннары, аларның багажлары, шәхси һәм хезмәт транспорт чаралары, аларга караган элемент чараларын исәпкә алу өчен оператив-эзләү чаралары үткәргәндә депутат хокуклары гарантияләре федераль законнар белән билгеләнә.

3. Депутат тавыш биргәндә белдергән фикере, позициясе һәм аның статусына туры килә торган башка гамәлләре өчен, шул исәптән аның вәкаләтләре чоры тәмамланганнан соң, жинаять яисә административ жаваплылыкка тартыла алмый. Әлеге нигезләмә депутат тарафыннан гавами хурлау, яла ягу яки жавалылык федераль законнар белән каралган башка хокук бозу очракларына кагылмый.